

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษารังสีวัดอุปประสงค์เพื่อศึกษา ความรู้ เรื่องการวางแผนครอบครัวกับการปฏิบัติตน เกี่ยวกับการวางแผนครอบครัวของหญิงวัยเจริญพันธุ์ อายุ 15 - 44 ปี ที่อยู่กับสามี ในหมู่บ้าน สันป่า ตำบลบ้านลาด กิ่งอำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีสัมภาษณ์ ประชากรกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างได้สร้างขึ้น จำนวน 66 คน และโดยวิธีการ สุ่มแบบกลุ่มจำนวน 14 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 7 คน เสนอผลการศึกษาลักษณะตาราง ประกอบคำบรรยาย แบ่งเป็น 7 ส่วนดังนี้

- ส่วนที่ 1 ลักษณะทั่วไป ด้านประชากร เศรษฐกิจและสังคมของประชากร
- ส่วนที่ 2 ประวัติการแต่งงาน และการมีบุตรของประชากร
- ส่วนที่ 3 ความรู้ด้านการวางแผนครอบครัวของประชากร
- ส่วนที่ 4 การปฏิบัติตน ด้านการวางแผนครอบครัวของประชากร
- ส่วนที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ เรื่องการวางแผนครอบครัว กับการปฏิบัติตนด้าน การวางแผนครอบครัว เกี่ยวกับการใช้วิธีคุมกำเนิด ระยะเวลาที่ใช้ในการคุมกำเนิด และการ ตรวจสอบสุขภาพของประชากร
- ส่วนที่ 6 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านประชากร ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพ และจำนวนบุตรของประชากร กับการปฏิบัติตนด้านการวางแผนครอบครัวของ ประชากร เกี่ยวกับการใช้วิธีคุมกำเนิด ระยะเวลาที่ใช้ในการคุมกำเนิด และการตรวจสอบสุขภาพ
- ส่วนที่ 7 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวชี้เนและการกระทำคือ การได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการ วางแผนครอบครัว กับการปฏิบัติตนด้านการวางแผนครอบครัว เกี่ยวกับการใช้วิธีคุมกำเนิด และ การตรวจสอบสุขภาพของประชากร

ส่วนที่ 1 ลักษณะทั่วไป ด้านประชากร เศรษฐกิจและสังคมของประชากร

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของครอบครัวประชากร จำแนกตามลักษณะทั่วไปทางด้านประชากร เศรษฐกิจและสังคม

ลักษณะประชากร เศรษฐกิจและสังคม	จำนวน(66)	ร้อยละ (100)
จำนวนสมาชิกในครอบครัว (คน)		
2	4	6.0
3	18	27.3
4	18	27.3
มากกว่า 4 คน	26	39.4
โดยเฉลี่ยจำนวนสมาชิกในครอบครัวมี 4.2 คน S.D = 1.31 คน		
อายุของหญิงวัยเจริญพันธุ์ (ปี)		
20 - 24	5	7.6
25 - 29	12	18.2
30 - 34	18	27.3
35 - 39	17	25.7
40 - 44	14	21.2
โดยเฉลี่ยหญิงวัยเจริญพันธุ์มีอายุ 34.06 ปี S.D = 6.47 ปี		
ระดับการศึกษาของหญิงวัยเจริญพันธุ์		
ป. 4	58	87.8
ป. 6	4	6.1
สูงกว่า ป. 6	4	6.1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของครอบครัวประชากร จำแนกตามลักษณะทั่วไปทางด้าน
ประชากร เศรษฐกิจและสังคม (ต่อ)

ลักษณะประชากร เศรษฐกิจและสังคม จำนวน(66) ร้อยละ (100)

อาชีพของหญิงวัยเจริญพันธุ์

แม่บ้าน	5	6.6
ทำงาน	33	50.0
ค้าขาย	9	13.6
รับจ้าง	19	28.8

รายได้ของครอบครัวต่อปี (บาท)

ต่ำกว่า 20000	11	16.6
20001 - 40000	32	48.5
40001 - 60000	12	18.2
มากกว่า 60000	11	16.7

โดยเฉลี่ยรายได้ของครอบครัว = 38,774 บาท S.D = 23,345.14 บาท

ในรอบปีที่ผ่านมา ครอบครัวของท่านมีเงินเหลือเก็บ

มีเหลือ	37	56.1
ไม่เหลือ	26	39.4
มีหนี้	3	4.5

การมีบัตรสงเคราะห์ผู้มีรายได้น้อย (ครอบครัว)

มี	4	6.1
ไม่มี	62	93.9

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของครอบครัวประชากร จำแนกตามลักษณะทั่วไปทางด้าน
ประชากร เศรษฐกิจและสังคม (ต่อ)

ลักษณะประชากร เศรษฐกิจและสังคม	จำนวน(66)	ร้อยละ (100)
แหล่งของการรับฟังข่าวสารเกี่ยวกับสุขภาพ (ตอบได้หลายข้อ)		
เจ้าหน้าที่สาธารณสุข นักเรียนพยาบาล	7	6.1
แพทย์ พยาบาล		
อสม/ตปส	9	7.9
วิทยุ	26	22.8
โทรทัศน์	25	21.9
หนังสือพิมพ์	2	1.7
หอกระจายข่าว	45	39.5

จากตารางที่ 1 ครอบครัวของประชากร มีจำนวนสมาชิก มากกว่า 4 คน มากที่สุด คือ ร้อยละ 39.4 รองลงมา มีสมาชิก 3 และ 4 คน มีเท่ากัน คือร้อยละ 27.3 จำนวนสมาชิกแต่ละครอบครัวเฉลี่ย 4 คน ต่อ 1 ครอบครัว ประชากรมีอายุระหว่าง 30 - 34 ปี และระหว่าง 35 - 39 ปี มากกว่าช่วงอายุอื่น คือร้อยละ 27.3 และ 25.7 ตามลำดับ อายุเฉลี่ยคือ 34 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีร้อยละ 87.8 ส่วนน้อยจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และสูงกว่า มีจำนวนเท่ากันคือ ร้อยละ 6.1 ครึ่งหนึ่งมีอาชีพทำนา คือร้อยละ 50.0 รองลงมาได้แก่อาชีพรับจ้าง มีร้อยละ 28.8 รายได้ของครอบครัวต่อปี ยังไม่หักค่าใช้จ่าย เกือบครึ่งหนึ่งมีรายได้ปีละ 20001 - 40000 บาท มีร้อยละ 48.5 ส่วนครอบครัวที่มีรายได้ต่ำกว่า 20000 บาท มีร้อยละ 16.6 ซึ่งเท่ากับจำนวนครอบครัวที่มีรายได้มากกว่า 60000 บาท และครอบครัวที่มีรายได้เฉลี่ยปีละ 38,774 บาท จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ประกอบอาชีพ และมีรายได้ โดยเฉลี่ยมีครอบครัวละ 3 คน ส่วนใหญ่ร้อยละ 63.6 มีจำนวนสมาชิกที่ประกอบอาชีพและมีรายได้ 2 คน ในรอบปีที่ผ่านๆมา ครอบครัวมีเงินเหลือเก็บร้อยละ 56.1 ไม่พอใช้ มีร้อยละ 39.4 และไม่มีเงินร้อยละ 4.5 ครอบครัวของประชากรเกือบทั้งหมด ไม่มีบัตรสงเคราะห์ผู้มีรายได้น้อยคือร้อยละ 93.9

บ้าน ที่อยู่อาศัย ส่วนใหญ่ร้อยละ 63.6 เป็นบ้านของตนเอง รองลงมาอาศัยอยู่กับบิดา มารดา ร้อยละ 34.9 สภาพของบ้านที่อยู่อาศัยเกือบทั้งหมด มีความคงทนถาวรอย่างน้อย 5 ปี ร้อยละ 97.0 การรับฟังข่าวสารเกี่ยวกับสุขภาพใน 1 เดือน ส่วนใหญ่ร้อยละ 63.6 ได้รับ บางครั้ง (อย่างน้อยเดือนละครั้ง) และมีร้อยละ 7.6 ที่ไม่เคยรับฟังข่าวสารเลย แหล่งของการรับฟังข่าวสารเกี่ยวกับสุขภาพ ส่วนใหญ่ร้อยละ 39.5 ได้รับฟังข่าวสารจากหอกระจายข่าว ในหมู่บ้าน รองลงมาได้แก่ วิทยุ มีร้อยละ 22.8 และเพียงส่วนน้อยร้อยละ 6.1 ได้รับฟัง ข่าวสารจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข นักเรียนพยาบาล แพทย์ และพยาบาล

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติการแต่งงาน และการมีบุตรของประชากร

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของประชากร จำแนกตามประวัติการแต่งงานและ การมีบุตร

ประวัติการแต่งงานและการมีบุตร	จำนวน (66)	ร้อยละ (100)
แต่งงานครั้งแรกเมื่ออายุ (ปี)		
15 - 20	31	47.0
21 - 25	27	40.9
25 - 30	8	12.1
โดยเฉลี่ยหญิงวัยเจริญพันธุ์แต่งงานครั้งแรกอายุ 20.38 ปี S.D = 3.12 ปี		

การแต่งงานกับสามีปัจจุบัน เป็นการแต่งงานครั้งแรก

ใช่	63	95.4
ไม่ใช่	3	4.6

ก่อนแต่งงานกับสามีคนปัจจุบัน เคยมีบุตรที่ยังมีชีวิต

ไม่มี	3	4.6
ไม่เคยแต่งงานมาก่อน	63	95.4

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของประชากร จำแนกตามประวัติการแต่งงานและ
การมีบุตร (ต่อ)

ประวัติการแต่งงานและการมีบุตร	จำนวน (66)	ร้อยละ (100)
ปัจจุบันมีบุตรที่ยังมีชีวิต กับสามีคนปัจจุบัน (คน)		
ยังไม่มีบุตร	9	13.6
1	28	42.4
2	27	40.9
มากกว่า 2	2	3.0
ขณะมีบุตรที่ยังมีชีวิตรวมทั้งหมด (คน)		
ยังไม่มีบุตร	9	13.6
1	28	42.4
2	27	40.9
มากกว่า 2	2	3.0
ท่านเคยแท้งบุตร		
เคย 1 ครั้ง	10	15.2
ไม่เคย	56	84.8
ท่านเคยมีบุตร แล้วเสียชีวิต		
เคย 1 ครั้ง (เกิดมีชีวิตแล้วตายภายหลัง)	4	6.1
ไม่เคย	62	93.9
ในภาวะครองตัวปัจจุบัน แต่ละครอบครัวควรมีบุตร		
1 คน	5	7.6
2 คน	59	89.4
มากกว่า 2 คน	2	3.0

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของประชากร จำแนกตามประวัติการแต่งงานและ การมีบุตร (ต่อ)

ประวัติการแต่งงานและการมีบุตร	จำนวน (66)	ร้อยละ (100)
ท่านเคยได้รับฟังข่าวสาร ทางด้านการวางแผนครอบครัวหรือไม่		
เคย	56	84.8
ไม่เคย	10	15.2
แหล่งของข่าวสารที่ได้รับฟังทางด้านการวางแผนครอบครัว (ตอบได้หลายข้อ)		
เจ้าหน้าที่สาธารณสุข นักเรียนพยาบาล แพทย์ พยาบาล	33	25.2
ครู	1	0.8
อสม/นสส	19	14.5
วิทยุ	18	13.7
โทรทัศน์	30	22.9
หนังสือพิมพ์	1	0.8
เอกสาร/โปสเตอร์	4	3.0
หอกระจายข่าว	10	7.6
เพื่อนบ้าน หรือญาติผู้ใหญ่	15	11.4

จากตารางที่ 2 ประชากรที่แต่งงานครั้งแรกเมื่ออายุ 15:- 20 ปี มีมากที่สุดคือ ร้อยละ 47.0 รองลงมาอายุ 21 - 25 ปี มีร้อยละ 40.9 อายุเฉลี่ยที่แต่งงานครั้งแรก คือ 20 ปี การแต่งงานกับสามีคนปัจจุบัน เกือบทั้งหมดคือร้อยละ 95.4 เป็นการแต่งงานครั้งแรก มีเพียง 3 คน คิดเป็นร้อยละ 4.6 ที่เคยแต่งงานมาแล้ว ปัจจุบันมีบุตรที่เสียชีวิตด้วยกันจำนวน 1 คน ร้อยละ 42.4 รองลงมาไม่มีบุตรจำนวน 2 คน คือร้อยละ 40.9 ยังไม่มีบุตร มีเพียงร้อยละ 13.6 ส่วนใหญ่ร้อยละ 84.8 ไม่เคยมีประวัติแท้งบุตร และร้อยละ 93.9 ไม่เคยมีบุตรแล้วเสียชีวิต มีเพียง 4 คน ที่เคยมีบุตรเสียชีวิต แต่เป็นบุตรที่เกิดมีชีวิตแล้วตายภายหลัง คิดเป็นร้อยละ 6.1 ส่วนใหญ่ร้อยละ 89.4 มีความเห็นว่าในภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน แต่ละครอบครัวควรมีบุตร 2 คน

ประชากรส่วนใหญ่เคยได้รับฟังข่าวสารด้านการวางแผนครอบครัว มีถึงร้อยละ 84.8 ส่วนใหญ่ร้อยละ 25.2 ได้รับข่าวสารจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข นักเรียนพยาบาล แพทย์และพยาบาล รองลงมาได้แก่ โทรทัศน์ ผสม/อสม และจากวิทยุ คิดเป็นร้อยละ 22.9 14.5 และ 13.7 ตามลำดับ แหล่งข้อมูลข่าวสารที่ได้รับน้อยที่สุดคือ ครู และหนังสือพิมพ์ เป็นจำนวนเท่ากัน คิดร้อยละ 0.8

ส่วนที่ 3 ความรู้ด้านการวางแผนครอบครัวของประชากร

3.1 ความรู้ด้านการวางแผนครอบครัวของประชากรโดยรวม ในการศึกษาครั้งนี้วิเคราะห์จากการตอบคำถามจำนวน 33 ข้อ ให้คะแนนคำตอบที่ถูกต้อง ข้อละ 1 คะแนน พบว่า ประชากรสามารถตอบคำถามเกี่ยวกับความรู้ด้านวางแผนครอบครัว ถูกต้อง มีคะแนนสูงสุดเท่ากับ 27 คะแนน รองลงมาได้ 24 คะแนน และ 22 คะแนน ส่วนผู้ที่ได้คะแนนต่ำสุด ได้ 3 คะแนน หากค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ ($\bar{x}$) ได้เท่ากับ 14.5 คะแนน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 4.7 แบ่งกลุ่มความรู้โดยใช้ค่าเฉลี่ยเป็นเกณฑ์แบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีความรู้มากคือมีคะแนนความรู้มากกว่าหรือเท่ากับ 15 คะแนน มีร้อยละ 50.0 และกลุ่มที่คะแนนความรู้น้อย คือมีคะแนนความรู้น้อยกว่าหรือเท่ากับ 14 คะแนน มีร้อยละ 50.0 ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของประชากร จำแนกตามคะแนนความรู้ด้านการวางแผนครอบครัว

คะแนนความรู้	จำนวน (66)	ร้อยละ (100)
คะแนนความรู้มาก (ตั้งแต่ 15 คะแนนขึ้นไป)	33	50.0
คะแนนความรู้มาก (น้อยกว่า 15 คะแนน)	33	50.0
รวม	66	100.0

3.2 ความรู้ด้านการวางแผนครอบครัว และการคุมกำเนิดทั่วไปของประชากร จำแนกตาม รายชื่อ

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของประชากร จำแนกตามความรู้รายชื่อด้านการวางแผน ครอบครัว และการคุมกำเนิดทั่วไป

รายละเอียดความรู้ด้านการวางแผนครอบครัว	จำนวน (66)	ร้อยละ (100)
ความเข้าใจของท่ามกลางเกี่ยวกับคำว่า "วางแผนครอบครัว" คือ		
เป็นการเว้นระยะการมีบุตร ป้องกันไม่ให้มีลูกมาก	36	54.5
เป็นการคุมกำเนิด	17	25.8
ไม่ทราบ	13	19.7
การวางแผนครอบครัวมีผลดีต่อสุขภาพ คือ		
ทำให้มารดามีสุขภาพแข็งแรง	15	22.7
ทำให้มารดา มีรูปร่างสวยงาม	30	45.5
ทำให้อ่อน	7	10.6
ไม่ทราบ	14	21.2
การวางแผนครอบครัวมีผลเสียต่อสุขภาพ คือ		
ไม่มีผลเสีย	29	44.0
มีบุตรน้อย ไม่มีบุตรช่วยงาน	1	1.5
มีอาการปวดศีรษะ, อ้วนมาก	9	13.6
ไม่ทราบ	27	40.9

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของประชากร จำแนกตามความรู้รายข้อด้านการวางแผนครอบครัว และการคุมกำเนิดทั่วไป (ต่อ)

รายละเอียดความรู้ด้านการวางแผนครอบครัว	จำนวน (66)	ร้อยละ (100)
การวางแผนครอบครัวมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตครอบครัว คือ		
มีความสามารถเลี้ยงดูบุตรได้ดี มารดาและบุตรปลอดภัย	13	19.7
ไม่สิ้นเปลืองเงินมากนัก	30	45.5
ไม่ทราบบ	16	24.2
ทำงานหาเงินได้มาก	7	10.6
คู่สามี ภรรยาที่ต้องการมีบุตร แต่ยังไม่พร้อมจะมีบุตร ในขณะนั้น		
ควรปฏิบัติดังนี้		
ใช้การคุมกำเนิด แบบชั่วคราววิธีใดวิธีหนึ่ง	64	97.0
ใช้การคุมกำเนิดแบบถาวร	1	1.5
ไม่ควรมีเพศสัมพันธ์	1	1.5
รู้จักวิธีคุมกำเนิด ดังต่อไปนี้		
ยาเม็ดคุมกำเนิด	64	97.0
ยาฉีดคุมกำเนิด	54	81.8
ใส่ห่วงอนามัย	40	60.6
ฝังยาคุมกำเนิด	14	21.2
ถุงยางอนามัย	30	45.4
หัตถ์ระยะปลอดภัย	3	4.6
ทำหมัน	56	84.8

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของประชากร จำแนกตามความรู้รายข้อด้านการวางแผนครอบครัว และการคุมกำเนิดทั่วไป (ต่อ)

รายละเอียดความรู้ด้านการวางแผนครอบครัว	จำนวน (66)	ร้อยละ (100)
วิธีคุมกำเนิดต่อไปนี้ ทราบว่า		
ยาเม็ดคุมกำเนิด เป็นการคุมกำเนิด แบบชั่วคราว	60	90.9
ยาฉีดคุมกำเนิด " "	54	81.8
ใส่ห่วงอนามัย " "	47	71.2
ฝังยาคุมกำเนิด " "	21	31.8
ถุงยางอนามัย " "	44	66.7
แท็บระยะปลอดภัย " "	7	10.6
ทำหมัน " แบบถาวร	62	93.9

ความรู้รายข้อ พบว่าประชากรส่วนใหญ่ร้อยละ 54.5 ตอบถูกต้องว่าเป็นการเว้นระยะการมีบุตร ป้องกันไม่ให้มีลูกมาก และร้อยละ 25.8 ตอบไม่ถูกต้อง นอกเหนือไม่ทราบ ผลดีของการวางแผนครอบครัวต่อสุขภาพ มีร้อยละ 22.7 ตอบถูกต้องว่าทำให้มารดามีสุขภาพแข็งแรง ร้อยละ 56.1 ตอบไม่ถูกต้อง นอกเหนือไม่ทราบ ผลเสียของการวางแผนครอบครัว ส่วนใหญ่ร้อยละ 44.0 ตอบถูกต้องว่าไม่มีผลเสียต่อสุขภาพ ตอบไม่ถูกต้องมีร้อยละ 15.1 นอกเหนือไม่ทราบ ความสำคัญของการวางแผนครอบครัวต่อการดำเนินชีวิตครอบครัว ตอบถูกต้องว่าทำให้มีความสามารถในการเลี้ยงบุตรได้ดี มารดาและบุตรปลอดภัย ร้อยละ 19.7 ตอบไม่ถูกต้องร้อยละ 56.1 นอกเหนือไม่ทราบ คู่สามีภรรยาที่ต้องการมีบุตรแต่ยังไม่พร้อมที่จะมีบุตร ในขณะนี้ ส่วนใหญ่ร้อยละ 97.0 ตอบถูกต้องว่าควรใช้การคุมกำเนิดแบบชั่วคราววิธีใดวิธีหนึ่ง ตอบไม่ถูกต้องมีเพียงร้อยละ 3.0 วิธีคุมกำเนิดที่ประชากรรู้จัก ส่วนใหญ่ร้อยละ 97.0 รู้จักการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิด รองลงมารู้จักยาฉีดคุมกำเนิด มีร้อยละ 81.8 และวิธีแท็บระยะปลอดภัย เป็นวิธีที่ประชากรรู้จักน้อยที่สุด คือมีเพียงร้อยละ 4.6 วิธีคุมกำเนิดที่ประชากรตอบถูกต้องมากที่สุด คือทราบว่าการทำหมัน เป็นการคุมกำเนิดแบบถาวร คิดเป็นร้อยละ 93.9 รองลงมาตอบถูกต้องว่า ยาเม็ดคุมกำเนิดเป็นการคุมกำเนิดแบบชั่วคราว มีร้อยละ 81.8 ส่วนการแท็บระยะปลอดภัย ตอบถูกต้องว่า

เป็นการคุมกำเนิดแบบชั่วคราวมีเพียงร้อยละ 10.6

จากการสนทนากลุ่ม ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มอภิปรายว่า เคยได้ยินคำว่า การวางแผนครอบครัว จากเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่สถานีอนามัยนอกจากนี้ยังเคยได้ยินจาก โทรทัศน์ วิทยุมีบางคนก็เคยได้ยินจากเพื่อนบ้านและแพทย์หรือพยาบาลที่โรงพยาบาล ขณะไปรับการรักษาเมื่อเจ็บป่วย และคลอดบุตร ระยะเวลาที่เคยได้ยิน นานที่สุดคือ 10 กว่าปีมาแล้ว โดยเข้าใจว่าเป็นสิ่งที่ดี คือคนที่แต่งงานแล้วยังไม่พร้อมจะมีบุตร ก็ให้ใช้วิธีวางแผนครอบครัว บางคนไม่เข้าใจคำว่า การวางแผนครอบครัว แต่บางคนเข้าใจว่า การวางแผนครอบครัว คือ การคุมกำเนิด ไม่ให้ล้มลุกมาก ส่วนคำว่า การคุมกำเนิด นั้น ทุกคนเคยได้ยินจากเจ้าหน้าที่อนามัย บางคนเคยได้ยินจากแพทย์ผู้แนะนำ และจากเพื่อนบ้านที่เคยใช้วิธีคุมกำเนิด บางคนเคยได้ยินหลังจากมีลูกแล้ว 1 คน โดยเข้าใจว่าหากยังไม่พร้อมจะมีลูกคนที่ 2 ก็ให้ใช้วิธีคุมกำเนิด โดยการกินยาคุมกำเนิด ส่วนมากไม่เข้าใจว่าการคุมกำเนิดแบบชั่วคราว หรือแบบถาวรหมายความว่าอย่างไร มีบางคนเข้าใจว่า การคุมกำเนิดแบบชั่วคราวคือ หากไม่พร้อมจะมีบุตรก็ให้กินยาเม็ดคุมกำเนิด แต่ถ้าต้องการหรือพร้อมเมื่อไหร่ ก็ให้หยุดกินยา จะสามารถมีบุตรได้ การคุมกำเนิดแบบชั่วคราว ได้แก่ ยาเม็ดคุมกำเนิด ยาฉีดคุมกำเนิด ถุงยางอนามัย ใส่ห่วงอนามัย และการฝังยาคุมกำเนิด โดยเฉพาะการฝังยาคุมกำเนิดเพียงเคยได้ยินแต่ไม่เข้าใจว่าเป็นอย่างไร ส่วนการคุมกำเนิดแบบถาวร ทุกคนจะตอบว่า คือการทำหมันทำให้ไม่มีลูกอีกเลย ได้แก่ การทำหมันเปียกและการทำหมันแห้ง การทำหมันเปียกคือ การทำหมันหลังจากคลอดลูกทันที ส่วนการทำหมันแห้ง จะทำหลังจากคลอดลูกไปนานแล้ว เช่น อาจเป็นหลังจากคลอดลูกแล้ว 1 ปี

การคุมกำเนิดมีประโยชน์ต่อมารดา คือทำให้มีเวลาทำงานหาเงินเพื่อการเลี้ยงดูครอบครัว ไม่ต้องกังวลว่าจะมีบุตรมาก บางคนตอบว่าทำให้อ้วนขึ้น ประโยชน์ต่อบุตรจะทำให้บุตรได้รับการดูแลดี ถ้าฉีดยาคุมกำเนิดจะมีน้ำหนักเลี้ยงลูกมาก ส่วนประโยชน์ต่อครอบครัวคือ บิดา มารดา ไม่เหนื่อยเกินไป สามารถทำงานหาเงินเลี้ยงดูครอบครัวได้ดี และเตรียมเงินไว้ให้พร้อมสำหรับการมีบุตรต่อไป บุตรที่เกิดมาเมื่อพ่อแม่พร้อม จะไม่อดอยาก

3.3 ความรู้ในการใช้วิธีคุมกำเนิด

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของประชากร จำแนกตามความรู้รายชื่อเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติในการใช้วิธีคุมกำเนิด

วิธีปฏิบัติในการใช้วิธีคุมกำเนิด	จำนวน (66)	ร้อยละ (100)
วิธีที่ควรปฏิบัติในการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิด		
เริ่มรับประทานยาเม็ดแรกในวันที่ 5	41	62.1
ของการมีประจำเดือนและกินก่อนนอน		
เริ่มรับประทานยาเม็ดแรกได้ทันทีพร้อม	5	7.6
ถ้ายาของท่าหมด สามารถยืมยาคุมกำเนิด	2	3.0
จากเพื่อนบ้านมารับประทานได้		
ประจำเดือนหมดแล้ว เริ่มรับประทานทันที	8	12.1
ไม่ทราบ	10	15.2
วิธีที่ควรปฏิบัติ เมื่อลืมกินยาคุมกำเนิดทั้งเม็ด		
กินทันที 1 เม็ดเมื่อนึกขึ้นได้	41	62.1
กินพร้อมกัน 2 เม็ดในเวลาปกติ	5	7.6
ไม่ทราบ	2	3.0
เว้น ผ่านไป	8	12.1
หยุดกินแผงนั้น แล้วเริ่มใหม่	10	15.2
วิธีที่ควรปฏิบัติ เมื่อลืมกินยาคุมกำเนิดสองเม็ด		
กินทันที 2 เม็ดเมื่อนึกขึ้นได้ และใช้วิธีอื่นร่วมด้วย	1	1.5
กินพร้อมกัน 3 เม็ดในเวลาปกติ	17	25.8
ไม่ทราบ (เพราะไม่เคยลืม)	42	63.6
เว้นผ่าน ไป	5	7.6
หยุดกินแผงนั้น แล้วเริ่มใหม่	1	1.5

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของประชากร จำแนกตามความรู้รายข้อเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติในการใช้วิธีคุมกำเนิด (ต่อ)

วิธีปฏิบัติในการใช้วิธีคุมกำเนิด	จำนวน(66)	ร้อยละ(100)
วิธีที่ควรปฏิบัติ เมื่อล้มกัมเขาคุมกำเนิดสามเม็ด		
ไม่ทราบ	58	87.9
เว้นส่วนไป	6	9.1
หยุดกินแผงนี้ แล้วเริ่มใหม่	2	3.0
วิธีการไปรับการฉีดยาคุมกำเนิด		
ควรไปฉีดยาตามกำหนดทุกครึ่ง	44	66.6
ไปฉีดยาเข็มแรก หลังจากประจำเดือนขาดไป 15 วัน	5	7.6
สามารถไปรับการฉีดยาคุมกำเนิดได้ทันที เมื่อต้องการ	4	6.1
ไม่ทราบ	13	19.7
ระยะเวลาที่เหมาะสมในการใส่ห่วง คือ		
หลังจากคลอดบุตรที่ถึงจนถึง 6 สัปดาห์ หรือใน	12	16.7
ระหว่างวันที่ 1-8 ของการมีประจำเดือน		
เมื่อคู่สมรสตัดสินใจพร้อมแล้ว	1	1.5
ประจำเดือนหมดแล้ว 4-5 วัน	3	4.5
ไม่ทราบ	51	77.3
วิธีใช้ถุงยางอนามัย		
ควรใส่ถุงยางที่สะอาดไม่แตก ไม่รั่ว ขณะอวัยวะเพศ	6	9.1
ชายมีอาการแข็งตัวก่อนร่วมเพศ		
ไม่ทราบ	60	90.9

10/2/74
613.94
๑174 ค

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของประชากร จำแนกตามความรู้รายข้อเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติในการใช้วิธีคุมกำเนิด (ต่อ)

วิธีปฏิบัติในการใช้วิธีคุมกำเนิด	จำนวน (66)	ร้อยละ (100)
ระยะเวลาของการป้องกันเกائرตั้งครรภ์โดยการฝังยาคุมกำเนิด คือ		
2 - 5 ปี	8	12.1
10 ปี	0	0.0
ไม่ทราบ	58	87.9
วิธีนี้ระยะปลอดภัยเพื่อป้องกันเกائرตั้งครรภ์ (หรือที่เรียกว่าวิธีป้องกันเกائرตั้งครรภ์แบบธรรมชาติ) มีวิธีปฏิบัติดังนี้		
ตรวจการร่วมเพศ 7 วันก่อนและหลังการมีประจำเดือน	6	9.1
งดการร่วมเพศ ระหว่างวันที่ 1-5 ของรอบประจำเดือน	0	0.0
ไม่ทราบ	60	90.9
วิธีการทำหมันหญิง เป็นการป้องกันเกائرตั้งครรภ์ โดย		
ผูก ตัด ท่อรังไข่	32	48.5
ตัดมดลูกทิ้ง	1	1.5
ไม่ทราบ	33	50.0
วิธีการทำหมันชาย เป็นการป้องกันเกائرตั้งครรภ์ โดย		
ผูก ตัด ท่อแวนเซอส์	6	9.1
ตัดลูกอัณฑะ	1	1.5
ไม่ทราบ	59	89.4

เลขหมู่

เลขทะเบียน

102366

สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์รายชื่อ พบว่าในการคุมกำเนิด โดยใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดนั้น ส่วนใหญ่ร้อยละ 62.1 ตอบถูกต้องว่า เริ่มรับประทานยาเม็ดแรกในวันที่ 5 ของการมีประจำเดือน รับประทานทุกวันก่อนเข้านอน รองมา ตอบว่าไม่ทราบ มีร้อยละ 15.2 นอกเหนือจากนี้ ถูกต้องและหากลืมนรับประทานยาเม็ดคุมกำเนิดหนึ่งเม็ด ส่วนใหญ่ร้อยละ 62.1 ตอบถูกต้องว่า ให้รับประทานทันทีที่หนึ่งเม็ดเมื่อนึกได้ ตอบไม่ถูกต้องร้อยละ 34.9 นอกเหนือไม่ทราบ ถ้าลืมนรับประทานยาคุมกำเนิดสองเม็ด ส่วนใหญ่ร้อยละ 63.6 ตอบว่าไม่ทราบ เพราะไม่เคยลืมนมีเพียงร้อยละ 1.5 ที่ตอบถูกต้องว่า ให้รับประทานทันทีสองเม็ดเมื่อนึกขึ้นได้ และให้ใช้วิธีคุมกำเนิดชั่วคราววิธีอื่นร่วมด้วย นอกเหนือจากนี้ ตอบไม่ถูกต้อง ถ้าลืมนรับประทานยาคุมกำเนิดสามเม็ด ส่วนใหญ่ร้อยละ 87.9 ตอบว่าไม่ทราบ นอกเหนือจากนี้ ตอบไม่ถูกต้อง การฉีดยาคุมกำเนิด ส่วนใหญ่ ร้อยละ 66.6 ตอบถูกต้องว่า ใช้ฉีดตามกำหนดทุกครั้ง เช่น ทุก 2 เดือน หรือ ทุก 3 เดือน ร้อยละ 13.7 ตอบไม่ถูกต้อง นอกเหนือไม่ทราบ การใส่ห่วงอนามัย ส่วนใหญ่ร้อยละ 77.3 ไม่ทราบระยะเวลาที่เหมาะสมในการใส่ห่วง มีเพียงร้อยละ 16.7 ที่ตอบถูกต้องว่าควรใส่ห่วงอนามัยหลังคลอดบุตรทันทีจนถึง 6 สัปดาห์หลังคลอด หรือในระหว่างวันที่ 1-8 ของการมีประจำเดือน นอกเหนือจากนี้ ตอบไม่ถูกต้อง การใช้ถุงยางอนามัย ส่วนใหญ่ร้อยละ 90.9 ตอบว่าไม่ทราบวิธีใช้ มีเพียงร้อยละ 9.1 ที่ตอบถูกต้องว่าควรใส่ถุงยางที่สะอาด ไม่แตกฉีก ขณะที่อยู่ขณะช่วยแข็งตัวก่อนการร่วมเพศ ระยะเวลาของการป้องกันการตั้งครรภ์โดยการฝังยาคุมกำเนิด ส่วนใหญ่ร้อยละ 87.9 ตอบว่าไม่ทราบ มีเพียงร้อยละ 12.1 ตอบถูกต้องว่าสามารถป้องกันการตั้งครรภ์ได้นาน ตั้งแต่ 2 - 5 ปี การนับระยะปลอดภัยเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ ส่วนใหญ่ ร้อยละ 90.9 ตอบว่าไม่ทราบ มีเพียงร้อยละ 9.1 เท่านั้นที่ตอบถูกต้องว่าเป็นการงดการร่วมเพศ 7 วันก่อนและหลังการมีประจำเดือน ส่วนการทำหมันหญิงที่เป็นการป้องกันการตั้งครรภ์ ครั้ง หนึ่งคือ ร้อยละ 50.0 ตอบว่าไม่ทราบ แต่เกือบครึ่งหนึ่งคือ ร้อยละ 48.5 ตอบถูกต้องว่าเป็น การผูก ตัด ท่อรังไข่ ส่วนการทำหมันชายที่เป็นการป้องกันการตั้งครรภ์ ส่วนใหญ่ไม่ทราบ มีถึง ร้อยละ 89.4 ที่ตอบถูกต้องว่า เป็นการผูก ตัด ท่อนำเชื้ออสุจิ มีเพียงร้อยละ 9.1 นอกเหนือ ตอบไม่ถูกต้อง

จากการสัมภาษณ์กลุ่ม พบว่า ทุกคนรู้จักยาเม็ดคุมกำเนิด และสามารถป้องกันการตั้งครรภ์ ได้ แต่ส่วนใหญ่จะไม่ทราบว่าไม่ควรใช้ติดต่อกันนานเท่าใด มีเพียง 1 คนที่บอกว่าไม่ควรใช้ ติดต่อกันนาน 3 ปี โดยแพทย์เป็นผู้แนะนำ บุคคลที่ไม่ควรใช้ยาเม็ดคุมกำเนิด ได้แก่ ผู้ที่เป็น โรคหัวใจ โรคเบาหวาน โภชนาการ เป็นต้น วิธีใช้ยาเม็ดคุมกำเนิด ต้องกินทุกวันวันละ 1 เม็ด หลังอาหารเย็นหรือก่อนนอน โดยเริ่มกินยาเม็ดแรกหลังประจำเดือนหมด หากลืมนกินยา 1 เม็ด

ถ้าหนักขึ้นได้หรือบวมก็เห็น แต่ส่วนใหญ่จะกิน 2 เม็ดพร้อมกันในวันต่อไป หากล้มกินยา 2 เม็ด จะกินยาเม็ดต่อไปตามปกติ อาการไม่สุขสบายขณะใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดที่ทราบได้แก่ อาการเวียนศีรษะ หงุดหงิด โมโหง่าย ยาฉีดคุมกำเนิด ทุกคนรู้จักยาฉีดคุมกำเนิดสามารถป้องกันการตั้งครรภ์ได้ 3 เดือน ต่อการฉีด 1 ครั้ง ส่วนใหญ่จะไม่ฉีดตามนัด หรือหลังประจำเดือนหมด อาการไม่สุขสบายขณะใช้ ส่วนใหญ่ทราบ ห่วงอนามัย ทุกคนรู้จักแต่ไม่เคยใช้ ทราบแต่ว่าเป็นห่วงพลาสติกใส่ไปในมดลูกเพื่อไม่ให้ตั้งครรภ์ ข้อห้ามในการใส่ห่วง บางคนบอกว่าคนที่ทำงานหนักห้ามใส่ห่วงอนามัย เพราะจะทำให้ปวดล่งท้อง อาการไม่สุขสบายขณะใส่ห่วงที่ทราบได้แก่ อาการเสียดท้อง ถ้าจะใส่ห่วงอนามัย ควรใส่หลังคลอดหรือหลังประจำเดือนหมด ยาฝังคุมกำเนิด เคยได้ยินแต่ไม่ทราบว่าเป็นอย่างไร มีบางคนเคยเห็นจากรายการโทรทัศน์ มีการฝังยาที่ใต้ท้องแขนสามารถป้องกันการตั้งครรภ์ได้ 3 ปี การคุมกำเนิดโดยวิธีนี้บระยะปลอดภัยหรือวิธีธรรมชาติ ทุกคนไม่เคยทราบมาก่อน ถูยงห่วงอนามัย ทราบว่าผู้ชายใช้ แต่ไม่ทราบวิธีใช้ การทำหมันหญิงและการทำหมันชาย ทราบว่าเป็นการคุมกำเนิดชนิดถาวร ทำให้ไม่สามารถมีบุตรได้อีก บางคนทราบว่า มีการผูก ตัด ปีกมดลูก และมีการผูกตัดท่อนำเชื้อชาย อาการไม่สุขสบายหลังทำหมันได้แก่ หงุดหงิด บางคนอ้วน บางคนผอม แต่บางคนไม่มีอาการผิดปกติเลย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

3.4 ความรู้เกี่ยวกับอาการแทรกซ้อนของการใช้วิธีคุมกำเนิด

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของประชากร จำแนกตามรายชื่อของความรู้อาการข้างเคียงของการใช้วิธีคุมกำเนิด

ความรู้อาการข้างเคียง	จำนวน (66)	ร้อยละ (100)
การมีเลือดออกกระปริดกระปรอย หรือมีเลือดออกมากหรือ ไม่มีประจำเดือนเลย เป็นอาการของวิธีการคุมกำเนิด		
ยาฉีดคุมกำเนิด	30	45.4
ใส่ห่วงอนามัย	4	6.1
ไม่ทราบ	25	37.9
ยาเม็ดคุมกำเนิด	7	10.6
อาการปวดท้องน้อย ปวดหลัง เป็นอาการข้างเคียงของวิธีคุมกำเนิด		
ใส่ห่วง	7	10.6
ทำหมัน	4	6.1
ไม่ทราบ	42	63.6
ยาฉีดคุมกำเนิด	13	19.7
อาการคลื่นไส้ เป็นฝ้า ปวดศีรษะ เป็นอาการข้างเคียงของวิธีคุมกำเนิด		
ยาเม็ดคุมกำเนิด	43	65.2
ไม่ทราบ	22	33.3
ยาฉีดคุมกำเนิด	1	1.5

จากตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์รายข้อ พบว่าร้อยละ 45.4 ตอบถูกต้องว่าการมี
 เลือดออกกระปริดกระปรอยหรือมีเลือดออกมาก หรือไม่มีประจำเดือนเลย มักพบในผู้ที่ใช้วิธีคุมกำเนิด
 โดยวิธียาฉีดคุมกำเนิด ร้อยละ 37.9 ตอบว่าไม่ทราบ นอกนี้ตอบไม่ถูกต้อง อาการปวด
 ท้องน้อย ปวดหลัง ส่วนใหญ่คือร้อยละ 63.6 ตอบว่าไม่ทราบ มีเพียงร้อยละ 10.6 ตอบถูก
 ต้องว่ามักพบในผู้ที่คุมกำเนิดโดยใช้ห่วงอนามัย ส่วนอาการคลื่นไส้ เบื่อเฝ้า ปวดศีรษะ ส่วนใหญ่
 ร้อยละ 65.2 ตอบว่าถูกต้องมักพบในผู้ที่ใช้ยาเม็ดคุมกำเนิด และร้อยละ 33.3 ตอบว่าไม่
 ทราบ นอกนี้ตอบไม่ถูกต้อง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright© by Chiang Mai University
 All rights reserved

ส่วนที่ 4 การปฏิบัติตนด้านการวางแผนครอบครัวของประชากร

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของประชากร จำแนกตามรายชื่อของการปฏิบัติตน
ด้านการวางแผนครอบครัว

การปฏิบัติตน	จำนวน (66)	ร้อยละ (100)
ประสบการณ์เคยใช้วิธีคุมกำเนิด		
เคย	63	95.4
มีอาการข้างเคียงขณะใช้	6	9.5
ไม่มีเลย	57	90.5
ไม่เคย	3	4.6
วิธีคุมกำเนิดที่ใช้ในปัจจุบัน		
ใช้	50	75.8
ยาเม็ดคุมกำเนิด	24	48.0
ยาฉีดคุมกำเนิด	16	32.0
ทำหมันหญิงและทำหมันชาย	10	20.0
อาการข้างเคียงขณะใช้		
มี	9	18.0
ไม่มี	41	82.0
ไม่ใช้	16	24.2
ตั้งครรภ์	1	6.2
ต้องการบุตร	12	75.0
ผู้ที่มีความผิดปกติของระบบอวัยวะสืบพันธุ์จะ	3	18.8
ไม่สามารถมีบุตรได้		

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของประชากร จำแนกตามรายชื่อของการปฏิบัติตน
ด้านการวางแผนครอบครัว (ต่อ)

การปฏิบัติตน	จำนวน(66)	ร้อยละ(100)
ระยะเวลาที่ใช้ในการคุมกำเนิดปัจจุบัน		
น้อยกว่า 5 ปี	28	56.0
ตั้งแต่ 5 ปี ขึ้นไป	22	44.0
สถานที่ไปรับบริการวางแผนครอบครัว		
สถานีอนามัย	13	26.0
โรงพยาบาลชุมชน	4	8.0
โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยเชียงใหม่	6	12.0
โรงพยาบาลแมตคอมมิคัล เชียงใหม่คริสเตียนคลินิก	27	54.0
การตรวจสุขภาพ เมื่อไปรับบริการวางแผนครอบครัว (ตอบได้หลายข้อ)		
เคย	55	83.3
บริการที่ได้รับ		
ซึ่งน้ำหนัก	55	44.0
ตรวจปัสสาวะ	11	8.8
วัดความดันโลหิต	48	38.4
ตรวจอาการซีด	3	2.4
ตรวจภายใน ตรวจมะเร็งปากมดลูก	8	6.4
ไม่เคย	11	16.7

จากตารางที่ 7 ประชากรเกือบทั้งหมด คือร้อยละ 95.4 เคยใช้วิธีคุมกำเนิดมาก่อน มีเพียงร้อยละ 4.6 เท่านั้นที่ไม่เคยใช้วิธีคุมกำเนิดเลย ในกลุ่มที่เคยใช้เป็นการใช้วิธี

คุมกำเนิดแบบชั่วคราว ที่ใช้มากที่สุดได้แก่ ยาเม็ดคุมกำเนิด รองลงมาคือยาฉีดคุมกำเนิด มี ร้อยละ 48.0 และ ร้อยละ 32.0 ตามลำดับ ขณะใช้วิธีคุมกำเนิด มีเพียงร้อยละ 13.3 เท่านั้นที่มีอาการข้างเคียง ซึ่งได้แก่อาการปวดศีรษะ เวียนศีรษะ บางคนมีอาการหงุดหงิด โมโหง่าย แต่ส่วนใหญ่ร้อยละ 88.7 ไม่มีอาการข้างเคียงเลย ปัจจุบันส่วนใหญ่ร้อยละ 75.7 ยังใช้วิธีคุมกำเนิด ที่ใช้มากที่สุดคือ ยาเม็ดคุมกำเนิด มีร้อยละ 48.0 รองลงมาได้ แก่ยาฉีดคุมกำเนิด และทำหมัน มีร้อยละ 32.0 และ ร้อยละ 20.0 ตามลำดับ พบว่ามี เพียงร้อยละ 18.0 เท่านั้นที่มีอาการข้างเคียงขณะใช้ ซึ่งได้แก่อาการเวียนศีรษะ เป็นส่วน ใหญ่ ส่วนประชากรที่ไม่ใช้วิธีคุมกำเนิดเลย มีร้อยละ 24.2 โดยมีเหตุผลว่าต้องการบุตร มากที่สุด มีร้อยละ 75.0 รองลงมา คือสิ่งที่ได้ ไปรับการตรวจจากแพทย์ และทราบว่ามีความ ผิดปกติของระบบอวัยวะสืบพันธุ์ ไม่สามารถมีบุตรได้ มีร้อยละ 18.8 มีเพียงร้อยละ 6.2 เท่านั้นที่ไม่ใช้วิธีคุมกำเนิด เพราะกำลังตั้งครรภ์ ระยะเวลาในการใช้วิธีคุมกำเนิด ในปัจจุบันเริ่ม การใช้ตั้งแต่ 5 ปี ขึ้นไป มีร้อยละ 44.0 และที่มีการใช้น้อยกว่า 5 ปี มีร้อยละ 56.0

ปัจจุบันประชากร ไปรับบริการวางแผนครอบครัวที่โรงพยาบาลแมตคอมมิคส์ และเซียง ไท่คริสเตียนคลินิค มีร้อยละ 54.0 รองลงมาคือที่ สถานีอนามัย มีร้อยละ 26.0 ส่วนใหญ่ ร้อยละ 83.3 เคยได้รับการตรวจสุขภาพ เมื่อไปรับบริการวางแผนครอบครัว ทุกคนได้รับ การชั่งน้ำหนัก คือร้อยละ 44.0 รองลงมาคือ วัดความดันโลหิต ร้อยละ 38.4 ส่วนบริการ การตรวจปัสสาวะและการตรวจภายในและตรวจหาเซลล์มะเร็งปากมดลูก มีร้อยละ 8.8 และ ร้อยละ 6.4 ตามลำดับ

จากการสนทนากลุ่ม ประชากรส่วนใหญ่กำลังใช้วิธีการคุมกำเนิด โดยวิธีกั้นยาเม็ด คุมกำเนิด ฉีดยาคุมกำเนิด เพราะส่วนใหญ่มีบุตรเพียง 1 คน ผู้แนะนำคือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข บางคนเคยใช้ตั้งแต่ก่อนมีลูกคนแรก หลังคลอดลูกคนแรกจึงใช้ต่อมา บางคนกำหนัดเนื่องจากมี บุตร 2 คนแล้ว ไม่ต้องการมีบุตรอีก ถ้าเป็นยาเม็ดคุมกำเนิดและยาฉีดคุมกำเนิดส่วนใหญ่จะไม่รับ บริการที่สถานีอนามัย ส่วนทำหมันหลังคลอด จะไปรับบริการที่โรงพยาบาลเอกชน และโรง พยาบาลของรัฐ อาการไม่สุขสบายขณะใช้วิธีคุมกำเนิดโดยทำหมันหญิง จะมีอาการปวดท้อง มากขณะมีประจำเดือน บางคนมีอาการหงุดหงิด โมโหง่าย ผู้ที่ใช้ยาเม็ดคุมกำเนิด มีอาการ เวียนศีรษะ และเมื่อมีอาการผิดปกติ ส่วนใหญ่ปรึกษาเจ้าหน้าที่อนามัย หรือไปโรงพยาบาล ซึ่ง จะได้รับคำแนะนำแก้ไข บางครั้งอาจต้องเปลี่ยนวิธี ขณะใช้วิธีคุมกำเนิด จะไปตรวจร่างกาย ประจำปีที่โรงพยาบาล เพราะเห็นว่ามีความจำเป็น ทำให้ทราบอาการผิดปกติแต่เริ่มแรก เพื่อ การช่วยเหลือก่อนที่จะมีอาการรุนแรง หรือเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

ส่วนที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เรื่องการวางแผนครอบครัวกับการปฏิบัติตนด้านการวางแผนครอบครัว เกี่ยวกับการใช้วิธีคุมกำเนิด ระยะเวลาที่ใช้คุมกำเนิด และการตรวจสุขภาพของประชากร

ตารางที่ 8 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ด้านการวางแผนครอบครัว กับการใช้วิธีคุมกำเนิด ในปัจจุบันของประชากร

ระดับความรู้ (คะแนน)	การใช้วิธีคุมกำเนิด		
	ใช้ จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ใช้ จำนวน (ร้อยละ)	รวม จำนวน (ร้อยละ)
ความรู้มาก (ตั้งแต่ 15 คะแนนขึ้นไป)	29 (87.9)	4 (12.1)	33 (100.0)
ความรู้น้อย (น้อยกว่า 15 คะแนน)	21 (63.6)	12 (36.4)	33 (100.0)
รวม	50	16	66

$$\chi^2 = 5.28 \quad df = 1 \quad P < .05$$

จากตารางที่ 8 ประชากรที่มีระดับความรู้มาก คือมีคะแนนตั้งแต่ 15 คะแนนขึ้นไป จะมีการใช้วิธีคุมกำเนิด ร้อยละ 87.9 ส่วนที่มีระดับความรู้น้อย คือมีคะแนนน้อยกว่า 15 คะแนน จะมีการใช้วิธีคุมกำเนิด ร้อยละ 36.4 จากการทดสอบโดยใช้สถิติ ไคสแควร์ พบว่าระดับความรู้และการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว โดยใช้วิธีคุมกำเนิดมีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 คือผู้ที่มีความรู้มาก ใช้วิธีคุมกำเนิด มากกว่าผู้ที่มีความรู้

ตารางที่ 9 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ด้านการวางแผนครอบครัว กับการตรวจสอบสุขภาพ
ของประชากร

ระดับความรู้ (คะแนน)	การตรวจสอบสุขภาพ		
	ใช้ จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ใช้ จำนวน (ร้อยละ)	รวม จำนวน (ร้อยละ)
ความรู้มาก (ตั้งแต่ 15 คะแนนขึ้นไป)	31 (93.9)	2 (6.1)	33 (100.0)
ความรู้น้อย (น้อยกว่า 15 คะแนน)	24 (72.7)	9 (27.3)	33 (100.0)
รวม	55	11	66

$$\chi^2 = 5.35$$

$$df = 1$$

$$P < .05$$

จากตารางที่ 9 ประชากรที่มีความรู้มาก คือมีคะแนนตั้งแต่ 15 คะแนนขึ้นไป จะมี
การตรวจสอบสุขภาพ ร้อยละ 93.9 ส่วนประชากรที่ความรู้น้อย คือมีคะแนนความรู้น้อยกว่า
15 คะแนน ที่ได้รับการตรวจสอบสุขภาพ มีร้อยละ 72.7 จากการทดสอบโดยใช้สถิติ ไคสแควร์
พบว่าระดับความรู้ด้านการวางแผนครอบครัวมีความสัมพันธ์กับการตรวจสอบสุขภาพ อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติ ที่ 0.05 คือผู้ที่มีความรู้มาก มีการตรวจสอบสุขภาพ มากกว่าผู้ที่มีความรู้
น้อย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 10 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ด้านทฤษฎีการวางแผนครอบครัว กับระยะเวลาที่ใช้ในการคุมกำเนิดของประชากร

ระดับความรู้ (คะแนน)	ระยะเวลาที่ใช้ในการคุมกำเนิด		
	น้อยกว่า 5 ปี	ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป	รวม
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
ความรู้มาก (ตั้งแต่ 15 คะแนนขึ้นไป)	11 (37.9)	18 (62.1)	29 (100.0)
ความรู้น้อย (น้อยกว่า 15 คะแนน)	13 (61.9)	8 (30.1)	21 (100.0)
รวม	24	26	50

$$\chi^2 = 2.8$$

$$df = 1$$

$$P > .05$$

จากตารางที่ 10 ประชากรที่มีระดับความรู้มาก คือมีคะแนนตั้งแต่ 15 คะแนนขึ้นไป ปัจจุบันมีการใช้วิธีคุมกำเนิด เป็นระยะเวลาน้อยกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.9 และที่การใช้วิธีคุมกำเนิด เป็นระยะเวลาดังแต่ 5 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 62.1 ส่วนประชากรที่มีระดับความรู้น้อย คือมีคะแนนน้อยกว่า 15 คะแนน มีการใช้วิธีคุมกำเนิด เป็นระยะเวลาต่ำกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 61.9 และระยะเวลาที่ใช้วิธีคุมกำเนิด ตั้งแต่ 5 ปี ขึ้นไป มีร้อยละ 38.1 จากการทดสอบโดยใช้ ไคสแควร์ พบว่า ระดับความรู้กับระยะเวลาที่ใช้วิธีคุมกำเนิด ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือยืมความรู้มาก และยืมความรู้น้อยจะมีระยะเวลาที่ใช้วิธีคุมกำเนิด ไม่แตกต่างกัน

ส่วนที่ 6 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านประชากร ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพ และจำนวนบุตรของประชากร กับการปฏิบัติตนด้านการวางแผนครอบครัว ของประชากรเกี่ยวกับการใช้วิธีคุมกำเนิด ระยะเวลาที่ใช้ในการคุมกำเนิด และการตรวจสุขภาพ

ตารางที่ 11 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุ กับการใช้วิธีคุมกำเนิดของประชากร

อายุ (ปี)	การใช้วิธีคุมกำเนิด		
	ใช้	ไม่ใช้	รวม
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
15 - 29 ปี	15 (83.3)	3 (16.7)	18 (100.0)
30 - 44 ปี	35 (72.9)	13 (27.1)	48 (100.0)
รวม	50	16	66

$$\chi^2 = 0.15 \quad df = 1 \quad P > .05$$

จากตารางที่ 11 ประชากรที่มีอายุระหว่าง 15-29 ปี ใช้วิธีคุมกำเนิดปัจจุบัน ร้อยละ 83.3 ส่วนประชากรที่มีอายุระหว่าง 30 - 44 ปี มีการใช้วิธีคุมกำเนิดปัจจุบัน ร้อยละ 72.9 จากการทดสอบโดยใช้ไคสแควร์ พบว่าอายุและการใช้วิธีคุมกำเนิด ไม่มีความสัมพันธ์กัน ผู้ที่อยู่ในกลุ่มอายุน้อยและมาก ใช้วิธีคุมกำเนิดไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 12 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุ กับระยะเวลาที่ใช้ในการคุมกำเนิดของประชากร

อายุ (ปี)	ระยะเวลาที่ใช้คุมกำเนิด		
	น้อยกว่า 5 ปี	ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป	รวม
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
15 - 29	13 (86.7)	2 (13.3)	15 (100.0)
30 - 44	13 (37.1)	22 (62.9)	35 (100.0)
รวม	26	24	50

$$\chi^2 = 10.32$$

$$df = 1$$

$$P < .01$$

จากตารางที่ 12 ประชากรที่มีอายุระหว่าง 15 - 29 ปี มีระยะเวลาที่ใช้ในการคุมกำเนิดน้อยกว่า 5 ปี มีร้อยละ 86.7 และมีระยะเวลาที่ใช้ในการวางแผนครอบครัว ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีร้อยละ 13.3 ส่วนประชากรที่มีอายุระหว่าง 30 - 44 ปี มีระยะเวลาที่ใช้ในการวางแผนครอบครัวน้อยกว่า 5 ปี และตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 37.1 และร้อยละ 62.9 ตามลำดับ จากการทดสอบโดยใช้ ไคสแควร์ พบว่า อายุกับระยะเวลาที่ใช้ในการคุมกำเนิด มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ผู้ที่มีอายุมาก ใช้วิธีคุมกำเนิดเป็นเวลานานกว่าผู้ที่มีอายุน้อย

ตารางที่ 13 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุ กับการตรวจสอบสุขภาพของประชากร

อายุ (ปี)	การตรวจสอบสุขภาพ		
	ตรวจ จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ตรวจ จำนวน (ร้อยละ)	รวม จำนวน (ร้อยละ)
15 - 29 ปี	6 (40.0)	9 (60.0)	15
30 - 44 ปี	25 (71.4)	10 (28.6)	35
รวม	31	19	50

$$\chi^2 = 4.4$$

$$df = 1$$

$$P < .05$$

จากตารางที่ 13 ประชากรที่มีอายุระหว่าง 15 - 29 ปี ตรวจสอบสุขภาพร้อยละ 40.0 ส่วนประชากรที่มีอายุ 30 - 44 ปี ตรวจสอบสุขภาพร้อยละ 71.4 จากการทดสอบโดยใช้ไคสแควร์พบว่า อายุ และการตรวจสอบสุขภาพ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ผู้ที่มีอายุมากมีการตรวจสอบสุขภาพมากกว่าผู้ที่มีอายุน้อย

ตารางที่ 14 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพ กับการใช้วิธีคุมกำเนิดของประชากร

อาชีพ	การใช้วิธีคุมกำเนิด		
	ใช้	ไม่ใช้	รวม
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
เกษตรกรรวม	23 (71.9)	9 (28.1)	32 (100.0)
อื่นๆ (แม่บ้าน รับจ้าง ค้าขาย)	27 (79.4)	7 (20.6)	34 (100.0)
รวม	50	16	66

$$\chi^2 = 0.51 \quad df = 1 \quad P > .05$$

จากตารางที่ 14 ประชากรที่มีอาชีพเกษตรกรรวม ใช้วิธีคุมกำเนิด ร้อยละ 71.9 ส่วนประชากรที่มีอาชีพอื่น ได้แก่อาชีพแม่บ้าน รับจ้าง หรือค้าขาย ใช้วิธีคุมกำเนิด ร้อยละ 79.4 จากการทดสอบโดยใช้ ไคสแควร์ พบว่าอาชีพและการใช้วิธีคุมกำเนิด ไม่มีความสัมพันธ์กัน คือผู้ที่อาชีพเกษตรกรและอื่น ๆ ใช้วิธีคุมกำเนิดไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 15 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพ กับระยะเวลาที่ใช้ในการคุมกำเนิดของประชากร

อาชีพ	ระยะเวลาที่ใช้ในการคุมกำเนิด		
	น้อยกว่า 5 ปี	ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป	รวม
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
เกษตรกรรวม	7 (30.4)	16 (69.6)	23 (100.0)
อื่น ๆ (แม่บ้าน รับจ้าง ค้าขาย)	13 (48.1)	14 (51.9)	27 (100.0)
รวม	20	30	50

$$\chi^2 = 1.62$$

$$df = 1$$

$$P > .05$$

จากตารางที่ 15 ประชากรที่มีอาชีพเกษตรกร มีระยะเวลาที่ใช้ในการคุมกำเนิดน้อยกว่า 5 ปี และตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป ร้อยละ 30.4 และ ร้อยละ 69.6 ตามลำดับ ส่วนประชากรที่มีอาชีพอื่น ได้แก่ อาชีพแม่บ้าน รับจ้าง หรือค้าขาย มีระยะเวลาที่ใช้ในการคุมกำเนิดน้อยกว่า 5 ปี และตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป ร้อยละ 48.1 และร้อยละ 51.9 ตามลำดับ จากการทดสอบทางสถิติโดยใช้ไคสแควร์ พบว่า อาชีพ และระยะเวลาที่ใช้ในการคุมกำเนิด ไม่มีความสัมพันธ์กัน ผู้ที่มีอาชีพเกษตรกร และอื่น ๆ ใช้ระยะเวลาในการคุมกำเนิดไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 16 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพ กับการตรวจสอบสุขภาพของประชากร

อาชีพ	การตรวจสอบสุขภาพ		
	เคยตรวจ	ไม่เคยตรวจ	รวม
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
เกษตรกร	24 (75.0)	8 (25.0)	32 (100.0)
อื่น ๆ (แม่บ้าน รับจ้าง ค้าขาย)	31 (91.2)	3 (8.8)	34 (100.0)
รวม	55	11	66

$$\chi^2 = 3.11 \quad df = 1 \quad P > .05$$

จากตารางที่ 16 ประชากรที่มีอาชีพเกษตรกร เคยตรวจสุขภาพร้อยละ 75.0 ส่วนประชากรที่มีอาชีพอื่น ได้แก่ แม่บ้าน รับจ้าง หรือค้าขาย เคยตรวจสุขภาพร้อยละ 91.2 จากการทดสอบทางสถิติโดยใช้ไคสแควร์ พบว่าอาชีพ กับการตรวจสอบสุขภาพ ไม่มีความสัมพันธ์กัน ผู้ที่มีอาชีพเกษตรกร และอาชีพอื่น ๆ มีการตรวจสุขภาพไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 17 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของครอบครัวต่อปี กับการใช้วิธีคุมกำเนิด
ของประชากร

รายได้ (บาท)	การใช้วิธีคุมกำเนิด		
	ใช้ จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ใช้ จำนวน (ร้อยละ)	รวม จำนวน (ร้อยละ)
น้อยกว่า 24,000	16 (76.2)	5 (23.8)	21 (100.0)
24,000 ขึ้นไป	34 (75.6)	11 (24.4)	45 (100.0)
รวม	50	16	66

$$\chi^2 = 0.001$$

$$df = 1$$

$$P > .05$$

จากตารางที่ 17 ประชากรที่มีรายได้ของครอบครัวน้อยกว่า 24,000 บาทต่อปี ใช้วิธีคุมกำเนิด คิดเป็นร้อยละ 76.2 และประชากรที่มีรายได้ของครอบครัวตั้งแต่ 24,000 บาทขึ้นไป ใช้การคุมกำเนิด ร้อยละ 75.6 จากการทดสอบโดยใช้ ไคสแควร์ พบว่ารายได้กับการใช้วิธีคุมกำเนิด ไม่มีความสัมพันธ์กัน ผู้ที่มีรายได้น้อยกว่า 24,000 บาทต่อปี และมากกว่า ใช้วิธีคุมกำเนิด ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 18 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของครอบครัวต่อปี กับระยะเวลาที่ใช้ในการคุมกำเนิด
ของประชากร

รายได้(บาท)	ระยะเวลาที่ใช้ในการคุมกำเนิด		
	น้อยกว่า 5 ปี	ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป	รวม
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
น้อยกว่า 24,000 บาท	8 (50.0)	8 (50.0)	16 (100.0)
24,000 บาทขึ้นไป	12 (35.3)	22 (64.7)	34 (100.0)
รวม	20	30	50

$$\chi^2 = 0.98$$

$$df = 1$$

$$P > .05$$

จากตารางที่ 18 ประชากรที่มีรายได้ของครอบครัวต่อปี น้อยกว่า 24,000 บาท ใช้ระยะเวลาในการคุมกำเนิดน้อยกว่า 5 ปี และตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีจำนวนเท่ากัน คือร้อยละ 50.0 ส่วนประชากรที่มีรายได้ของครอบครัวต่อปี ตั้งแต่ 24,000 บาทขึ้นไป ใช้ระยะเวลาในการคุมกำเนิด น้อยกว่า 5 ปี และตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป ร้อยละ 35.3 และร้อยละ 64.7 ตามลำดับ จากการทดสอบทางสถิติโดยใช้ไคสแควร์ พบว่ารายได้ กับระยะเวลาที่ใช้ในการคุมกำเนิด ไม่มีความสัมพันธ์กัน ประชากรที่มีรายได้ของครอบครัวต่อปีน้อยกว่า 24,000 บาท และตั้งแต่ 24,000 บาทขึ้นไป ใช้ระยะเวลาในการคุมกำเนิด ไม่แตกต่างกัน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University

All rights reserved

ตารางที่ 19 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของครอบครัวต่อปี กับการตรวจสอบคุณภาพของประชากร

รายได้(บาท)	การตรวจสอบคุณภาพ		
	เคย	ไม่เคย	รวม
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
น้อยกว่า 24000 บาท	18 (90.0)	2 (10.0)	20 (100.0)
ตั้งแต่ 24000 บาทขึ้นไป	37 (80.4)	9 (19.6)	46 (100.0)
รวม	55	11	66

Fisher exact $P = 0.4816$

จากตารางที่ 19 ประชากรที่มีรายได้ครอบครัวต่อปีน้อยกว่า 24,000 บาท จะมีการตรวจสอบคุณภาพ ร้อยละ 90.0 ส่วนครอบครัวที่มีรายได้ ตั้งแต่ 24000 บาทขึ้นไป มีการตรวจสอบคุณภาพ ร้อยละ 80.4 จากการทดสอบโดยใช้ ไทลด์แควร์ พบว่ารายได้กับการตรวจสอบคุณภาพ ไม่มีความสัมพันธ์กัน ผู้ที่มีรายได้น้อยกว่า และมากกว่า 24000 บาท มีการตรวจสอบคุณภาพไม่แตกต่างกัน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 20 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษา กับการใช้วิธีคุมกำเนิดของประชากร

ระดับการศึกษา	การใช้วิธีคุมกำเนิด		
	ใช้ จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ใช้ จำนวน (ร้อยละ)	รวม จำนวน (ร้อยละ)
ต่ำกว่า ป.6	45 (80.4)	11 (19.6)	56 (100.0)
ป.6 ขึ้นไป	5 (50.0)	5 (50.0)	10 (100.0)
รวม	50	16	66

Fisher exact $P = .05$

จากตารางที่ 20 ประชากรที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีการใช้วิธีคุมกำเนิด ร้อยละ 80.4 ส่วนประชากรที่มีระดับการศึกษาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ขึ้นไป ใช้วิธีคุมกำเนิดเพียงร้อยละ 50.0 จากการทดสอบด้วย พิซเซอร์ เอกแซกท์ พบว่าระดับการศึกษาของประชากร มีความสัมพันธ์กับการใช้วิธีคุมกำเนิด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ 0.01 ประชากรที่มีการศึกษาต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ใช้วิธีคุมกำเนิดมากกว่า กลุ่มที่มีการศึกษาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ขึ้นไป

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 21 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษา กับระยะเวลาที่ใช้ในการคุมกำเนิด
ของประชากร

ระดับการศึกษา	ระยะเวลาที่ใช้ในการคุมกำเนิด		
	น้อยกว่า 5 ปี	ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป	รวม
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
ต่ำกว่า ป. 6	20 (44.4)	25 (55.6)	45 (100.0)
ป. 6 และสูงกว่า	0 (0.0)	5 (100.0)	5 (100.0)
รวม	20	30	50

Fisher exact P = 0.0746

จากตารางที่ 21 ประชากรที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ใช้ระยะเวลาในการคุมกำเนิดในปัจจุบัน น้อยกว่า 5 ปี และตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป ร้อยละ 44.4 และร้อยละ 55.6 ตามลำดับ ส่วนประชากรที่มีระดับการศึกษาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นต้นไป ใช้ระยะเวลาในการคุมกำเนิดตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไปทั้งหมด คือร้อยละ 100.0 จากการทดสอบโดยใช้สถิติ ฟิชเชอร์เอกแซกต์ พบว่าระดับการศึกษาและระยะเวลาที่ใช้ในการคุมกำเนิด ไม่มีความสัมพันธ์กัน ผู้ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ใช้ระยะเวลาในการคุมกำเนิด ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 22 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษา กับการตรวจสอบของประชากร

ระดับการศึกษา	การตรวจสอบ		
	เคย	ไม่เคย	รวม
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
ต่ำกว่า ป. 6	46 (82.1)	10 (17.9)	56 (100.0)
ป. 6 และสูงกว่า	9 (90.0)	1 (10.0)	10 (100.0)
รวม	55	11	66

Fisher exact P = 1.00

จากตารางที่ 22 ประชากรที่มีระดับการศึกษา ต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จะมีการตรวจสอบ คิดเป็นร้อยละ 82.1 ส่วนประชากรที่มีระดับการศึกษา ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นต้นไป จะมีการตรวจสอบ ถึงร้อยละ 90.0 และจากการทดสอบโดยใช้ ฟิชเชอร์ เอกแซกท์ พบว่าระดับการศึกษากับการตรวจสอบ ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการตรวจสอบไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 23 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนบุตรที่มีชีวิต กับการใช้วิธีคุมกำเนิดของประชากร

จำนวนบุตร(คน)	การใช้วิธีคุมกำเนิด		
	ใช้ จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ใช้ จำนวน (ร้อยละ)	รวม จำนวน (ร้อยละ)
ไม่มี	1 (11.1)	8 (88.9)	9 (100.0)
มีบุตรตั้งแต่ 1 คนขึ้นไป	48 (86.0)	8 (14.0)	57 (100.0)
รวม	50	16	66

Fisher exact P = .00001

จากตารางที่ 23 ประชากรที่ยังไม่มีบุตร ใช้วิธีคุมกำเนิด ร้อยละ 11.1 ส่วนประชากรที่มีบุตรตั้งแต่ 1 คนขึ้นไป ใช้วิธีคุมกำเนิด คิดเป็นร้อยละ 86.0 จากการทดสอบโดยใช้ ไคสแควร์ พบว่าจำนวนบุตรและการใช้วิธีคุมกำเนิดมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.01 ผู้ที่มีบุตร ใช้วิธีคุมกำเนิด มากกว่าผู้ที่ไม่มีบุตร

ตารางที่ 24 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนบุตรที่มีชีวิต กับระยะเวลาที่ใช้ในการคุมกำเนิด
ของประชากร

จำนวนบุตร (คน)	ระยะเวลาที่ใช้ในการคุมกำเนิด		
	น้อยกว่า 5 ปี		ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	รวม จำนวน (ร้อยละ)
ไม่มีบุตร	1 (100.0)	0 (0.0)	1 (100.0)
มีบุตรตั้งแต่ 1 คนขึ้นไป	19 (38.8)	30 (61.2)	49 (100.0)
รวม	20	30	50

Fisher exact

P = .40

จากตารางที่ 24 ประชากรที่ยังไม่มีบุตร ทั้งหมดร้อยละ 100.0 ใช้ระยะเวลาในการคุมกำเนิดน้อยกว่า 5 ปี ส่วนประชากรที่มีบุตรแล้ว ตั้งแต่ 1 คนขึ้นไป ใช้ระยะเวลาในการคุมกำเนิดน้อยกว่า 5 ปี และตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป ร้อยละ 38.8 และ ร้อยละ 61.2 ตามลำดับ จากการทดสอบทางสถิติโดยใช้ ฟิชเชอร์ เอกซแอคท์ พบว่าจำนวนบุตรที่มีชีวิต กับระยะเวลาที่ใช้ในการคุมกำเนิด ไม่มีความสัมพันธ์กัน ผู้มีบุตร หรือไม่มีบุตร มีการใช้ระยะเวลาในการคุมกำเนิด ไม่แตกต่างกัน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 25 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนบุตรที่มีชีวิต กับการตรวจสอบสุขภาพของประชากร

จำนวนบุตร (คน)	การตรวจสอบสุขภาพ		
	เคยตรวจ	ไม่เคยตรวจ	รวม
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
ไม่มีบุตร	8 (88.9)	1 (11.1)	9 (100.0)
บุตร 1 คนขึ้นไป	47 (82.5)	10 (17.5)	57 (100.0)
รวม	55	11	66

Fisher exact P = 1.00

จากตารางที่ 25 ประชากรที่ยังไม่มีบุตร เคยตรวจสุขภาพร้อยละ 88.9 ส่วนประชากรที่มีบุตรตั้งแต่ 1 คนขึ้นไป เคยตรวจสุขภาพร้อยละ 82.5 จากการทดสอบทางสถิติโดยใช้ ฟีชเชอร์ เอกแซกต์ พบว่าจำนวนบุตรที่มีชีวิต กับการตรวจสอบสุขภาพ ไม่มีความสัมพันธ์กัน ผู้ที่บุตร หรือไม่มีบุตร มีการตรวจสอบสุขภาพไม่แตกต่างกัน

ส่วนที่ 7 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวชี้เนและการกระทำ คือการได้รับข่าวสารด้านการวางแผนครอบครัว กับการปฏิบัติตนด้านการวางแผนครอบครัว เกี่ยวกับการใช้วิธีคุมกำเนิด ระยะเวลาที่ใช้ในการคุมกำเนิด และการตรวจสอบสุขภาพของประชากร

ตารางที่ 26 ความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับข่าวสารด้านการวางแผนครอบครัว กับการใช้วิธีคุมกำเนิดของประชากร

การได้รับข่าวสาร ด้านการวางแผนครอบครัว	การใช้วิธีคุมกำเนิด		
	ใช้ จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ใช้ จำนวน (ร้อยละ)	รวม จำนวน (ร้อยละ)
เคย	42 (73.7)	15 (26.3)	57 (100.0)
ไม่เคย	8 (88.9)	1 (11.1)	9 (100.0)
รวม	50	16	66

Fisher exact P = 0.4357

จากตารางที่ 26 ประชากรที่เคยได้รับข่าวสารด้านการวางแผนครอบครัว ใช้วิธีคุมกำเนิด ร้อยละ 73.7 ส่วนประชากรที่ไม่เคยได้รับข่าวสารด้านการวางแผนครอบครัว ใช้วิธีคุมกำเนิด ร้อยละ 88.9 จากการทดสอบโดยใช้ ฟิชเชอร์ เอกแซกต์ พบว่า การได้รับข่าวสารด้านการวางแผนครอบครัว กับการใช้วิธีคุมกำเนิด ไม่มีความสัมพันธ์กัน ผู้ที่เคยและไม่เคยได้รับข่าวสาร ใช้วิธีคุมกำเนิด ไม่ต่างกัน

All rights reserved

ตารางที่ 27 ความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับข่าวสารด้านการวางแผนครอบครัว กับระยะเวลาที่ใช้ในการคุมกำเนิดของประชากร

การได้รับข่าวสาร ด้านการวางแผนครอบครัว	ระยะเวลาที่ใช้ในการคุมกำเนิด		
	น้อยกว่า 5 ปี จำนวน (ร้อยละ)	ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป จำนวน (ร้อยละ)	รวม จำนวน (ร้อยละ)
เคย	14 (33.3)	28 (66.7)	42 (100.0)
ไม่เคย	6 (75.0)	2 (25.0)	8 (100.0)
รวม	20	30	50

Fisher exact

P = 0.0468

จากตารางที่ 27 ประชากรที่เคยได้รับข่าวสารด้านการวางแผนครอบครัว ใช้ระยะเวลาในการคุมกำเนิด น้อยกว่า 5 ปี และตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป ร้อยละ 33.3 และ ร้อยละ 66.7 ตามลำดับ ส่วนประชากรที่ไม่เคยได้รับข่าวสารด้านการวางแผนครอบครัว ใช้ระยะเวลาในการคุมกำเนิด น้อยกว่า 5 ปี และตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป ร้อยละ 75.0 และร้อยละ 25.0 ตามลำดับ จาก การทดสอบทางสถิติโดยใช้ ฟิชเชอร์ เอกแซกต์ พบว่า การได้รับข่าวสารด้านการวางแผนครอบครัว กับระยะเวลาที่ใช้ในการคุมกำเนิด มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ผู้ที่เคยได้รับข่าวสารด้านการวางแผนครอบครัว ใช้ระยะเวลาในการคุมกำเนิด นานกว่าผู้ที่ไม่เคยได้รับข่าวสารด้านการวางแผนครอบครัว

Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 28 ความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับข่าวสารด้านการวางแผนครอบครัว กับการตรวจสอบสุขภาพของประชากร

การได้รับข่าวสาร ด้านการวางแผนครอบครัว	การตรวจสอบสุขภาพ		รวม
	ตรวจ จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ได้ตรวจ จำนวน (ร้อยละ)	
เคย	49 (86.0)	8 (14.0)	57 (100.0)
ไม่เคย	6 (66.7)	3 (33.3)	9 (100.0)
รวม	55	11	66

Fisher exact

P = .1648

จากตารางที่ 28 ประชากรที่เคยได้รับข่าวสารด้านการวางแผนครอบครัว มีการตรวจสอบสุขภาพ คิดเป็นร้อยละ 86.0 ส่วนประชากรที่ไม่เคยได้รับข่าวสารด้านการวางแผนครอบครัว จะมีการตรวจสอบสุขภาพ ร้อยละ 66.7 จากการทดสอบโดยใช้ ฟิชเชอร์ เอกแซกต์ พบว่าการได้รับข่าวสารด้านการวางแผนครอบครัว กับการตรวจสอบสุขภาพ ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้ที่เคยและไม่เคยได้รับข่าวสารด้านการวางแผนครอบครัว มีการตรวจสอบสุขภาพ ไม่แตกต่างกัน